

บันทึก

เรื่อง ทำเทียบเรือชายฝั่งปัตตานี ฯลฯ ที่ก่อสร้างบนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่าซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้
มอบหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์
จะเป็นที่ราชพัสดุ ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือไม่

จังหวัดปัตตานีได้มีหนังสือ ปกปิด ด่วนมาก ที่ ปน๐๐๑๖.๒/๔๖๓ ลงวันที่ ๕
กันยายน ๒๕๒๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า จังหวัดปัตตานีมีที่ดินซึ่งเป็นสา
ธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่าตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ ตำบลบานาอำเภอเมือง
ปัตตานี จังหวัดปัตตานี จำนวน ๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑,๔๓๖ ไร่ ๒ งาน๓๒.๙ ตารางวา ที่ดิน
ดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมการปกครองจัดหาผลประโยชน์
โดยการให้เช่าเพื่อนำรายได้ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีสำหรับบำรุงท้องถิ่น ตาม
ประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ต่อมาพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้แก้ไขประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑ โดย
เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ทบวงการเมือง” ไว้ ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นหน่วยราชการ
ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นทบวงการเมืองตามประมวลกฎหมายที่ดินที่มอบหมายให้
กรมการปกครองมีอำนาจจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว และมอบหมายให้องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดปัตตานีเป็นผู้มีอำนาจในการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวข้างต้นสืบแทน
กรมการปกครองต่อไป ต่อมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีได้มอบให้กรมเจ้าท่าดำเนินการ
ก่อสร้างทำเทียบเรือชายฝั่งปัตตานีและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ในที่ดินดังกล่าวส่วนหนึ่ง เนื้อที่ ๑๐๙
ไร่ เมื่อก่อสร้างโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเสร็จกรมเจ้าท่าได้มอบให้องค์การบริหารส่วน
จังหวัดปัตตานีเป็นผู้ดำเนินการเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๒๗ โดยจังหวัดปัตตานีได้จัดเจ้าหน้าที่
ไปดูแลรักษาและได้ประกาศเรียกประกวดราคาให้เอกชนเข้าดำเนินการ แต่ไม่มีผู้เข้าประกวด

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ทบวงการเมือง” หมายความว่า หน่วยราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลของราชการส่วนกลาง
ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๕ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคล มีสภาจังหวัดและผู้ว่าราชการ
จังหวัดดำเนินการกิจการส่วนจังหวัด ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงได้
ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๒๒ ยกเลิกประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๗
พฤศจิกายน ๒๕๒๐

ราคา เนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มี การขุดลอกร่องน้ำ ขณะนี้การขุดลอกร่องน้ำดำเนินการเสร็จแล้ว แต่ปรากฏว่ากรมธนารักษ์ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค๐๕๐๖/๑๑๑๔ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๘ถึงจังหวัดปัตตานีให้สำนักงานราชพัสดุจังหวัดแจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ทราบว่าหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีประสงค์ที่จะเช่าทำเทียบเรือชายฝั่งปัตตานีและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ก็ให้ติดต่อยื่นคำร้องขอเช่ากับจังหวัดปัตตานีให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

เรื่องสิทธิในทรัพย์สินทำเทียบเรือและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว จังหวัดปัตตานีได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยที่ที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งทำเทียบเรือและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว นั้นเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่าซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้จัดหาผลประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวอยู่แล้ว ฉะนั้น ทำเทียบเรือและสิ่งปลูกสร้างในที่ดินนั้นก็ควรตกเป็นสิทธิขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีด้วย ดังนั้น การที่กรมธนารักษ์แจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีทำเรื่องขอเช่าทำเทียบเรือและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวโดยถือว่าเป็นที่ราชพัสดุนั้น ไม่น่าจะถูกต้อง จังหวัดปัตตานีจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหานี้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครองกรมที่ดินและจังหวัดปัตตานี) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) และผู้แทนกระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) แล้ว มีความเห็นดังนี้

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ (๑)^๑บัญญัติว่าที่ราชพัสดุนั้นหมายความว่าอสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า ฯลฯ ทำเทียบเรือชายฝั่งปัตตานีและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่ก่อสร้างบนสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า เนื้อที่ ๑๐๙ ไร่ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์สำหรับบำรุงท้องถิ่นตามมาตรา ๑๑^๒แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน นั้น ย่อมถือได้ว่า

^๑มาตรา ๔ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

^๒มาตรา ๑๑ การจัดหาผลประโยชน์ซึ่งที่ดินของรัฐตามนัยดังกล่าวมาในมาตราก่อนนี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์สำหรับรัฐ หรือบำรุงท้องถิ่นก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เป็นการจัดทำให้ที่ดินนั้นใช้ประโยชน์ได้ตามมาตรา ๑๑ อยู่ในขอบอำนาจการจัดหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๑ ไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุที่จะถือเอาทำเทียบเรือและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นที่ราชพัสดุ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีจึงไม่ต้องขอเช่าทำเทียบเรือและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวตามข้อ ๑๖ (๕)^๕ แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๒๘

^๕ข้อ ๑๖ ที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการหรือที่ไม่ได้สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ จะนำมาจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าก็ได้แต่ต้องเป็นการให้เช่าในลักษณะดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) การให้เช่าอาคารซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ